

V Zjazd Polskiego Towarzystwa Neurologów Dziecięcych w Białymstoku 21–23 czerwca 2007

V Zjazd Polskiego Towarzystwa Neurologów Dziecięcych, zorganizowany pod patronatem Zarządu Głównego PTND, odbył się w Białymstoku w dniach 21–23 czerwca 2007. Organizatorem tego cyklicznego spotkania neurologów dziecięcych z całej Polski była Klinika Neurologii i Rehabilitacji Dziecięcej Akademii Medycznej w Białymstoku oraz Białostocki Oddział PTND. Uczestnicy Zjazdu gościli w funkcjonalnych i przestronnych salach konferencyjnych hotelu Gołębiewski. W serdecznej, koleżeńskiej atmosferze obrad przez kolejne trzy dni zjazdu wygłaszane były wykłady i doniesienia, ułożone w kilku blokach tematycznych. Uroczystego otwarcia V Zjazdu PTND dokonał przewodniczący Komitetu Organizacyjnego prof. Wojciech Sobaniec.

Wykład inauguracyjny nt. postępów w neurologii dziecięcej w okresie 2003–2007 wygłosił prezes PTND prof. Sergiusz Józwiak. Współczesna neurologia dziecięca przeżywa dynamiczny rozwój w wielu dziedzinach. W sposób bardzo przejrzysty mówca wyakcentował najnowsze naukowe osiągnięcia w procedurach diagnostycznych i terapeutycznych w wybranych grupach zaburzeń neurologicznych wieku rozwojowego. Postęp w badaniach naukowych nad padaczką genetycznie uwarunkowaną związany jest z badaniami molekularnymi. W populacji ogólnej ryzyko zachorowania u rodzeństwa dzieci z idiopatyczną padaczką wynosi około 2,5% i wzrasta u potomstwa do 3,4%. W wykładzie zostały omówione modele dziedziczenia w padaczkach oraz ich podział zgodnie z obowiązującą nową klasyfikacją MLPP. Kolejnym istotnym klinicznie problemem poruszonym w wykładzie były wybrane zagadnienia lekooporności padaczki: definiowanie lekooporności, etiopatogenetyczne mechanizmy oraz sposoby postępowania terapeutycznego. Jako leczenie dodane w wybranych padaczkach lekoopornych wieku rozwojowego omówiono stosowanie diety ketogennej. Wczesne jej włączenie zapobiega nie tylko występowaniu napadów padaczkowych, ale także rozwojowi różnorodnych zaburzeń neurologicznych i ogólnoustrojowych. Następnie omówione zostały próby zapobiegania rozwojowi padaczki i upośledzenia umysłowego w stwardnieniu guzowatym w przypadkach choroby rozpoznanej prenatalnie.

Tematyka V Zjazdu była różnorodna i interesująca, przedstawiona na kilkunastu sesjach plenarnych, satelitarnych i plakato- wych. Prezentowane doniesienia dotyczyły postępów neurologii wieku rozwojowego w rozmaitych aspektach klinicznych. W programie pierwszego dnia obrad odbyły się cztery sesje plenarne. Akcent położono na problemy diagnozowania i leczenia padaczki i zespołów padaczkowych wieku rozwojowego, schorzenia genomowe układu nerwowego oraz badania elektrofizjologiczne w neuropediatrii.

Pierwsza sesja satelitarna, pod patronatem firmy farmaceutycznej Sanofi-Aventis, dotyczyła diagnostyki różnicowej uogólnionych napadów padaczkowych u dzieci i młodzieży oraz zastosowania walproinianów w neurologii i psychiatrii wieku rozwojowego.

W drugim dniu zjazdu w godzinach przedpołudniowych równolegle prowadzone były trzy sesje plenarne poświęcone zagad-

nieniom aktualnych procedur diagnostyczno-terapeutycznych w bólach głowy, chorobach metabolicznych ośrodkowego układu nerwowego oraz chorobach nerwowo-mięśniowych. Osobno omówiono zagadnienia psychospołeczne w neurologii dziecięcej, zastosowanie technik neuroobrazowania w chorobach neurologicznych wieku rozwojowego oraz rolę diety w leczeniu schorzeń układu nerwowego.

Sesja satelitarna, zorganizowana przez firmę farmaceutyczną UCB Pharma, była poświęcona ewolucji poglądów na mechanizmy działania leków nootropowych i ich zastosowania w terapii wybranych schorzeń neurologicznych u dzieci. W sesji szkoleniowej, pod patronatem firmy Elmiko, położono akcent na zagadnienia związane z historią i współczesnością elektroencefalografii (EEG), a także rolę EEG w diagnozowaniu, leczeniu i rokowaniu w chorobach nerwowych wieku rozwojowego.

W godzinach popołudniowych odbyły się kolejne sesje plenarne, związane z kompleksowymi zagadnieniami rehabilitacji w schorzeniach układu nerwowego oraz chorobami zapalno-infekcyjnymi układu nerwowego. Zagadnienia neuroprotekcji i neurogeneracji omówiono w sesji satelitarnej zorganizowanej pod patronatem firmy Janssen-Cilag

W ostatnim dniu Zjazdu na sesji plenarnej zaprezentowano tematy wolne. Szeroka perspektywa zagadnień klinicznych cieszyła się dużym zainteresowaniem zebranego audytorium.

Bogatej i różnorodnej tematyce poświęcone były opracowania przedstawione w postaci posterów. Przekrojowo zobrażone zostały istotne zagadnienia kliniczne i eksperymentalne współczesnej neurologii dziecięcej. Zgłoszono 53 prace, które zostały szczegółowo zaprezentowane przez autorów w trakcie trzech sesji.

Zakres tematyczny wszystkich wystąpień przedstawionych na V Zjeździe PTND odzwierciedlał trendy rozwojowe współczesnej neurologii dziecięcej oraz prezentował wysoki poziom merytoryczny doniesień.

Atmosferę naukową zjazdu określała duża aktywność zawodowa uczestników i wielospecjalistyczna współpraca przedstawicieli wielu ośrodków, potwierdzona obecnością interdyscyplinarnych zespołów badawczych: neurologów dziecięcych, pediatrów, rehabilitantów, radiologów, genetyków, psychiatrów dziecięcych i psychologów, logopedów z całej Polski. Wyrazem dynamicznie rozwijających się badań naukowych i osiągnięć specjalistycznych w dziedzinie neurologii dziecięcej w Polsce była prezentacja pięciu ostatnio zatwierdzonych rozpraw habilitacyjnych. W okolicznościowej *Gazecie Zjazdowej* zostali przedstawieni pracownicy naukowcy, którzy zdobyli tytuł doktora habilitowanego nauk medycznych w głównych ośrodkach akademickich (w Białymstoku, Poznaniu, Szczecinie, Warszawie).

Bardzo uroczystym punktem programu V Zjazdu PTND było wręczenie medalu Nestora Neurologii Dziecięcej im. Zofii Majewskiej doktor nauk medycznych Barbarze Ryniewicz z Kliniki Neurologicznej Akademii Medycznej w Warszawie za całokształt pracy naukowo-dydaktycznej oraz wybitne osiągnięcia w stworzeniu modelu opieki nad dziećmi i młodzieżą z chorobami mięśniowo-nerwowymi.

Interesujący i ważny poznawczo program V Zjazdu PTND był forum wymiany nowej myśli naukowej oraz inspiracją do dalszych badań w neurologii wieku rozwojowego.

W czasie zjazdu odbyło się także Walne Zebranie PTND. W czasie jego obrad wybrano nowy Zarząd Główny. Przewodniczącym został ponownie prof. dr hab. med. Sergiusz Józwiak. Na

zastępców przewodniczącego wybrano: dr hab. Barbarę Steinborn i dr med. Barbarę Ujmę-Czapską. Sekretarzem została lek. med. Julita Borkowska, a skarbnikiem dr med. Ewa Pilarska. Pozostali członkowie Zarządu Głównego to: prof. dr hab. med. Wojciech Służewski, prof. dr hab. med. Janusz Wendorff, dr med. Anna Kostera-Pruszczyk i dr med. Mirosław Jasiński. Przewodniczącym Komisji Rewizyjnej został dr med. Sławomir Krocza.

Na atmosferę zjazdową wpływ miały liczne atrakcje kulturalne przygotowane przez organizatorów. Początek Zjazdu uświetnił dedykowany Nestorom Neurologii Dziecięcej koncert powitalny z koktajlem w Pałacu Branickich – wspaniale odrestaurowanej siedzibie władz Białostockiej Akademii Medycznej. Występy Zespołu Muzyki Dawnej „Capella Antiqua Bialostocinies” oraz kwartetu smyczkowego „The Strings” wprowadziły uczestników w historyczny kontekst, na tle którego wykład wygłoszony przez ks. prof. Radosława Klimszę na temat historycznej roli Białegostoku w kreowaniu wielokulturowego i wieloreligijnego centrum przywołał realia przeszłości. Mówca zwrócił uwagę na swoiste aspekty kulturowe, wyznaniowe jak i narodowościowe Podlasia, piękno przetrwałej natury oraz nowe strategiczne wyzwania regionu.

Pierwszy dzień Zjazdu zamknął uroczysty bankiet w Hotelu Gołębiowski. Miejszem integracji środowisk i poszerzania kontaktów zawodowych była doskonale zorganizowana impreza plenerowa w Kiermusach. Po zakończeniu Zjazdu znaczna część uczestników skorzystała z możliwości wyjazdu na wycieczkę do Wilna.

Za doskonale przygotowanie i sprawną organizację V Zjazdu PTND należą się słowa uznania i podziękowania dla Komitetu Organizacyjnego i Naukowego, a szczególnie dla Gospodarza Zjazdu, Profesora Wojciecha Sobańca. Podlaska gościnność Gospodarza stworzyła niepowtarzalną atmosferę serdeczności, w której mogły otworzyć się serca i umysły, by w lekarskim posłannictwie postrzegać człowieka, a w naukowej drodze dążyć do prawdy. Taka była idea wystawy poświęconej Nestorom Neurologii Dziecięcej w Polsce, którą mieli okazję obejrzeć wszyscy zaproszeni goście.

Marta Kaczyńska-Haladyj

1 Międzynarodowy Kongres „ADHD – zaburzenie od dzieciństwa do dorosłości” 2-5.06.2007, Würzburg, Niemcy

W ostatnich latach wzrosło zainteresowanie diagnozą i terapią ADHD, a zwłaszcza różnicowaniem tego zespołu z innymi zaburzeniami. Obecnie zespół nadpobudliwości psychoruchowej z deficytem uwagi (wg DSM-IV-TR Attention Deficit Hyperactivity Disorder, wg ICD-10 zaburzenia hiperkinetyczne) to jedno z najczęściej rozpoznawanych zaburzeń neurorozwojowych w okresie dzieciństwa. O popularności zagadnień związanych z

ADHD świadczy ponad 6 tys. opublikowanych prac, wiele podejmowanych badań i organizowanych konferencji.

W tym roku, w czerwcu, dzięki staraniom komitetu organizacyjnego i naukowego pod przewodnictwem prof. Petera Riederera z Uniwersytetu w Würzburgu (Niemcy), udało się zorganizować kongres międzynarodowy i zaprosić do uczestnictwa specjalistów z całego świata – ekspertów w rozpoznawaniu, różnicowaniu i terapii ADHD.

Obrady 1 Kongresu ADHD odbywały się w obszernych salach wykładowych nowoczesnego Centrum Kongresowego, jednocześnie z obradami 39 Międzynarodowego Sympozjum Naddunajskiego. Miasto przywitało gości 2 czerwca przepiękną pogodą, która towarzyszyła przez wszystkie kolejne dni i sprzyjała wieczornym spacerom nad rzeką Men, wśród dojrzewających winnic.

W pierwszym dniu kongresu odbyło się bardzo ciekawe sympozjum plenarne, na którym w pięciu referatach przedstawiono wyniki perspektywnych (obecnie 2-letnich) badań prowadzonych w 10 europejskich krajach – ADORE, w tym dotyczące wpływu współistniejących problemów psychicznych w ADHD i ewolucji podejścia do leczenia tego zespołu.

Drugi dzień, w ramach seminariów edukacyjnych, poświęcony był terapii. Poruszano m.in. problematykę organizacji i opieki rodziców nad dzieckiem z ADHD (*Program dla rodziców jako podstawa komunikacji z dziećmi i młodzieżą z ADHD*), kwestię terapii behawioralno-poznawczej dla dorosłych z przetrwałym ADHD i z zaburzeniami osobowości typu borderline, z współistniejącymi zaburzeniami. Zwracano uwagę, na fakt, że w procesie terapii ADHD trzeba uwzględnić behawioralne strategie leczenia zaburzeń opozycyjno-buntowniczych, zaburzeń zachowania, tików, zaburzeń uczenia się. Z kolei w wystąpieniach na plenarnych sympozjach koncentrowano się na diagnozie, klasyfikacji i epidemiologii ADHD u dzieci, młodzieży i dorosłych. Były to interesujące tematy, zważywszy na to, że niektórzy badacze nadal kwestionują istnienie tego zespołu w okresie dorosłości, czemu sprzyja też brak dostatecznie opracowanych kryteriów diagnostycznych. Jedno z wystąpień dotyczyło wyróżnianych podtypów ADHD, autor zastanawiał się, czy są one fikcją, czy faktem. Z literatury dostępnej już w języku polskim znane są, oprócz podtypów wg DSM-IV TR, np. podtypy wg Ratteya.

Popołudniowa sesja plenarna zgromadziła słuchaczy zainteresowanych problematyką patofizjologii (neurobiologii ADHD u dzieci i dorosłych, funkcjonowania neuroprzekazników zwłaszcza dopaminy D2,) a także badaniami PET. Z kolei na dwóch satelitarnych sympozjach przybliżono najnowsze wyniki badań i obserwacji, dotyczące wpływu ADHD na jakość życia pacjentów i ich rodzin.

Bardzo ciekawa była sesja posterowa, w sumie zaprezentowano 171 plakatów zgrupowanych wokół kilku zasadniczych tematów: epidemiologii ADHD w dzieciństwie i w dorosłości, diagnozy zespołu u dzieci i dorosłych, współistnienia innych schorzeń i zaburzeń psychicznych, patogenezy i patofizjologii ADHD w dzieciństwie i dorosłości, farmakologicznego i nefarmakologicznego leczenia. Z Polski w ramach sesji posterowej przedstawiono dziewięć tematów – w dwóch z nich omówiono obecny stan diagnozowania ADHD i chorób towarzyszących, jeden dotyczył farmakologicznego leczenia, cztery terapii nefarmakologicznej. Dwa plakaty, na temat porównania potrzeb 12–13-latków z ADHD i bez ADHD oraz oceny szkolnej rodziców, nauczycieli wobec dzieci z ADHD, zaprezentowano w *Zagadnieniach różnych – Various*.

Jeden z posterów przedstawiał badania i obserwacje 564 dzieci z ADHD z Europy Centralnej i Wschodniej (w badaniu wzięły udział Czechy, Węgry, Rumunia, Słowacja i Turcja). Blisko 73% diagnoz stawianych jest w tych krajach w oparciu o DSM-IV-TR, 27% wg ICD-10, a 0,4% na podstawie innych kryteriów.

Hot Topics Symposium poświęcone były: deficytom poznawczym w ADHD, dysfunkcjom uwagi, grafomotorycznemu funkcjonowaniu dzieci z tym zespołem.

Oddzielne sympozja dotyczyły ADHD i autyzmu oraz aspektów prawnych, głównie sądowych komplikacji, które zdarzają się pacjentom w związku z wykroczeniami i przestępstwami, jakie są ich udziałem.

W trzecim dniu kongresu na seminariach edukacyjnych poruszano problematykę farmakologii i leczenia współwystępujących zaburzeń u dzieci, adolescentów i dorosłych z ADHD, neurobiologii, a także strategii radzenia sobie z ADHD w kontekście kulturowym. Całe plenarne sympozjum dotyczyło tematu współchorowalności. Szczególnie interesujący był referat H.C. Steinhausena (Szwajcaria), przedstawiający współwystępujące problemy psychiatryczne, mające wpływ na charakterystyczne zachowania dzieci i młodzieży z ADHD. W realizowanych od dwu lat w Europie badaniach ADORE (Attention Deficit/Hyperactivity Disorder Observational Research) wzięło udział 1478 osób w wieku 6–18 lat (niestety Polska nie została zaproszona do tych wielośrodkowych badań). Analizowano sześć grup problemów współwystępujących z ADHD, tj.: 1) zachowania opozycyjno-buntownicze lub zaburzenia zachowania (tylko ODD/CD), 2) lęk lub zaburzenia depresyjne (tylko ANX/DEP), 3) tiki i zespół Touretta (TIC/TOURETT'S), 4) zaburzenia rozwoju koordynacji (DCD), 5) dwa lub więcej towarzyszących stanów, 6) brak innych zaburzeń oprócz ADHD.

Wyniki europejskich badań wskazują na to, że wielokrotnie występujące w ADHD dodatkowe zaburzenia psychiatryczne zwiększają problemy we wszystkich analizowanych dziedzinach, takich jak zachowanie, psychospołeczne funkcjonowanie i jakość życia (QLL). Wskazują ponadto na konieczność intensywnych prac w tym kierunku, tak aby lepiej diagnozować te problemy i skuteczniej leczyć.

O bardzo dużym zainteresowaniu problematyką ADHD świadczyły przepełnione sale obrad. Streszczenia przedstawionych badań w dziedzinie diagnostyki, leczenia i profilaktyki ADHD i chorób współwystępujących zostały opublikowane w *Journal of Neural Transmission* (Vol. 114 No.7 2007, SpringerWien-NewYork).

Na V Zjeździe Polskiego Towarzystwa Neurologów Dziecięcych, który odbył się w czerwcu (Białystok, 19–21.06.2007) również poruszona była problematyka ADHD. Zaprezentowano pięć prac na temat:

- zaburzeń tikowych i nawyków związanych ze snem (J. Młodzikowska-Albrecht, M. Żarowski, B. Steinborn; autorzy stwierdzili u 74% pacjentów z tikami objawy ADHD i u 35,7% OCD),
- współwystępujących schorzeń neurologicznych u dzieci i młodzieży z ADHD (B. Wiśniewska, W. Baranowska, J. Wendorff),
- terapii EEG biofeedback, wspomagającej m.in. w leczeniu ADHD, ADD (M. Pakszys; badania 300 dzieci z różnymi zaburzeniami psychicznymi),

- skuteczności leczenia za pomocą kwasów tłuszczowych omega-3 i omega-6 zaburzeń neurorozwojowych u dzieci i młodzieży, w tym z ADHD (M. Grygo, T. Wolańczyk),
- oceny problemu nadpobudliwości psychoruchowej przez nauczycieli w „zerówce” i klasach pierwszych szkół podstawowych w Bydgoszczy (J. Kordalski).

Wydaje się, że zainteresowanie w Polsce przewlekłym i powszechnym schorzeniem, jakim jest ADHD, będzie stopniowo rosło. Być może wkrótce dysponować będziemy rzetelnymi obserwacjami i badaniami dotyczącymi częstości występowania zespołu i współistniejących zaburzeń u dzieci i młodzieży, a także dorosłych. Poprawie powinna ulec wczesna identyfikacja i diagnostyka różnicowa, a także zainicjowane zostaną badania neuroobrazowe, biochemiczne i wdrożone skuteczne interwencje terapeutyczne.

Następny, drugi Międzynarodowy Kongres ADHD odbędzie się w Wiedniu w dniach 22–25 maja 2009 roku w Centrum Kongresowym Hofburg.

Barbara Wiśniewska

7 Kongres Europejskiego Towarzystwa Neurologii Dziecięcej

W dniach 26–29 września 2007 roku w Kusadasi (Turcja) odbył się 7 Kongres *European Paediatric Neurology Society* (EPNS). Szeroka tematyka Kongresu obejmowała praktycznie wszystkie zagadnienia neurologii dziecięcej. Tematami sesji głównych, składających się z wykładów zaproszonych gości, były: neonatologia, padaczka, choroby metaboliczne oraz choroby nerwowo-mięśniowe. Natomiast tematyka pozostałych sesji równoległych – w czasie których prezentowane były zarówno wykłady gości, jak i referaty zgłoszone przez uczestników – oraz dwóch sesji plakatowych dotyczyła: padaczki wieku dziecięcego, chorób naczyniowych mózgu, chorób zapalnych i autoimmunologicznych, chorób metabolicznych, MPDz, chorób układu pozapiramidowego, chorób nerwowo-mięśniowych, wrodzonych chorób neurodegeneracyjnych, neonatologii, bólów głowy, guzów mózgu, zaburzeń funkcji poznawczych i zachowania, a także organizacji opieki zdrowotnej i epidemiologii. Dodatkowo zorganizowane zostały poranne warsztaty szkoleniowe dotyczące zaburzeń napadowych niepadaczkowych, bólów głowy u dzieci, upośledzenia umysłowego, MPDz, ADHD, neuroobrazowania. Tak szeroki zakres tematyczny umożliwił każdemu z uczestników wysłuchanie wystąpień dotyczących interesujących go zagadnień. Zachęcam Szanownych Kolegów do zapoznania się z wykładami / streszczeniami z Kongresu, zamieszczonymi w specjalnym wydaniu *European Journal of Paediatric Neurology*, Vol 11, Sup 1, Sept 2007.

W czasie Kongresu bardzo dobrze zaprezentowała się 10-osobowa grupa neurologów dziecięcych z Polski, wygłaszając dwa referaty ustne i prezentując pięć prac plakatowych.

Organizatorzy zadbali również o część kulturalną kongresu, umożliwiając uczestnikom zwiedzenie pozostałości jednego z siedmiu cudów świata starożytnej Świątyni Artemidy oraz starożytnego miasta Efez, którego historię przybliżyli nam przewodnicy. Uwieńczeniem zwiedzania tego urokliwego miejsca był koncert w jednym ze starożytnych amfiteatrów. Niezapomniane przeżycie!

Piękna słoneczna pogoda oraz urok nadmorskiego miasteczka dodatkowo sprzyjały bardzo przyjaznej atmosferze Kongresu. Stał się on okazją do spotkań towarzyskich oraz nawiązania nowych koleżeńskich kontaktów, mogących zaowocować współpracą między różnymi europejskimi ośrodkami neurologii dziecięcej.

Julita Borkowska

Za udział w konferencji przysługują punkty edukacyjne przyznane przez Okręgową Izbę Lekarską w Warszawie (22 punkty) oraz punkty przyznane przez European Accreditation Council for Continuing Medical Education (15 punktów).

Dotychczas otrzymaliśmy 600 zgłoszeń oraz ponad 230 streszczeń z wielu krajów m.in. z tak egzotycznych jak Meksyk, Chiny, czy Japonia.

Serdecznie zapraszam do czynnego wzięcia udziału w konferencji. W razie wszelkich pytań i wątpliwości proszę kontaktować się z biurem First Class (kongres@firstclass.com.pl) lub telefonicznie 022 8252905, 022- 5787155.

Do zobaczenia 14.05.2008!

Przewodniczący Zarządu Głównego
Polskiego Towarzystwa Neurologów Dziecięcych
Prof. dr hab. n. med. Sergiusz Józwiak

Międzynarodowa Konferencja „Diagnosis and treatment in pediatric neurology”

Szanowna Pani Doktor / Szanowny Panie Doktorze

Przekazujemy Państwu kolejny komunikat dotyczący międzynarodowej konferencji „Diagnosis and treatment in pediatric neurology”, organizowanej przez Zarząd Główny Polskiego Towarzystwa Neurologów Dziecięcych przy współpracy z towarzystwami europejskimi, która odbędzie się w Warszawie w dniach 14-17.05.2008. Wszelkie informacje dotyczące konferencji oraz kontakt do organizatorów znajdziecie Państwo na stronie internetowej konferencji: www.neuroped2008.pl. Uwaga: po naciśnięciu polskiej flagi uruchamia się polska strona Konferencji. Językiem Konferencji jest angielski, ale wszystkie sesje **będą tłumaczone symultanicznie na język polski.**

Konferencja będzie poprzedzona kursem Europejskiego Towarzystwa Neurologów Dziecięcych (EPNS) „Acute and surgical neurology and cerebrovascular disorders” który odbędzie się w dniach 13-14.05.2008 oraz kursem EUREPA „Clinical epileptology” w dniu 14.05.2008. Wszelkie szczegółowe informacje oraz kontakt do organizatora znajdziecie Państwo na stronie internetowej konferencji.

W dniach 15-17.05.2008 w godzinach 7:00-8:00 będą miały miejsce warsztaty tzw. Breakfast Seminars. Tematyka 6 warsztatów oraz koszt uczestnictwa w nich (dodatkowy, opłata za uczestnictwo w konferencji **nie obejmuje** opłaty za uczestnictwo w warsztatach) są umieszczone na stronie internetowej konferencji. Koszt uczestnictwa wynosi 20 Euro czyli około 70 zł.

Ponieważ koszt uczestnictwa niektórych z Państwa może być pokryty z grantów edukacyjnych firm farmaceutycznych, pragnę **zwrócić uwagę, że zgłoszenia uczestnictwa w wyżej wymienionych kursach i warsztatach, należy dokonywać niezależnie od zgłoszenia uczestnictwa i dokonania opłaty za udział w konferencji. Liczba miejsc na kursie oraz na seminariach jest ograniczona do 70.**

Dla chętnych poniżej 40 roku życia, którzy są współautorami prac zgłoszonych na konferencję istnieje możliwość bezpłatnego udziału w kursie EPNS (patrz zakładkę grant Ipsena). Wszelkie informacje u pani Prof. Barbary Steinborn (bstein@amp.edu.pl).

„Mózgowe porażenie dziecięce: standardy i kontrowersje”

Polskie Towarzystwo Neurologów Dziecięcych, Akademia Świętokrzyska w Kielcach i Klinika Neurologii Dziecięcej Uniwersytetu Medycznego w Łodzi zaprasza neurologów dziecięcych, neurologów, specjalistów rehabilitacji, fizjoterapii i pediatrów na konferencję naukową:

Konferencja odbędzie się w Kielcach w dniach od 4 do 5 grudnia 2008r.

Program wstępny:

1. Co przynoszą współczesne badania nad mózgowym porażeniem dziecięcym?
2. Leczenie i rehabilitacja w mózgowym porażeniu dziecięcym: standardy i kontrowersje.
3. Objawy towarzyszące, powikłania i rokowanie w mózgowym porażeniu dziecięcym.
4. „Moje zmagania się z chorobą: sukcesy i porażki” – sesja organizowana przy współudziale rodziców i chorych z mpdz.
5. Sesja plakatowa.

Ważne daty:

przesyłanie streszczeń do 30.09.2008r. na adres

mpdz@pu.kielce.pl

zgłoszenia do 30.06.2008r.

Karta zgłoszeniowa będzie opublikowana na stronie internetowej Polskiego Towarzystwa Neurologów Dziecięcych www.ptnd.pl i Akademii Świętokrzyskiej www.pu.kielce.pl/wnoz/konferencje od 01.03.2008r.

Komitet Organizacyjny

Przewodnicząca

dr n. med. Barbara Błaszczuk

Komitet Naukowy

Przewodniczący

prof. dr hab. n. med. Janusz Wendorff

Informacje o planowanych konferencjach

XXI Konferencja Polskiego Towarzystwa Epileptologii

Warszawa, 29.05-31.05.2008

<http://www.epilepsy.org.pl/>

XX Zjazd PTN

Wrocław, 3-6 września 2008

<http://www.ptneuro.pl/>

8th European Congress on Epileptology

Berlin, September 21 - 25, 2008

<http://www.epilepsyberlin2008.org/>

EFNS 2008 Madrid – 12th Congress of the European Federation of Neurological Societies

23-26 August, 2008

<http://www.kenes.com/efns/>

The 2nd World Congress on Controversies in Neurology (CONy)

Hilton Hotel, Athens, Greece, October 23-26, 2008

<http://www.comtecmed.com/cony/2008/>

Ninth Eilat Conference on New Antiepileptic Drugs

15-19.06.2008, Stiges, Spain

<http://www.eilat-aeds.com/ix/>

11th European Congress on Epilepsy and Society

15 -17th October 2008, Marseille, France

<http://www.epilepsyandsociety.org>

I Kongres Akademii po Dyplomie – Psychiatria

„Szczególne problemy terapii psychiatrycznej”

Warszawa, 29 lutego 2008

http://akademiapodyplomie.pl/index.php?p=apd_neurologia_2008

I Kongres Akademii po Dyplomie – Neurologia

„Szczególne problemy terapii neurologicznej”

Warszawa, 1 marca 2008

http://akademiapodyplomie.pl/index.php?p=apd_psychiatria_2008